

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Het roer mag om

Roosink, H.

Citation

Roosink, H. (1988). Het roer mag om. *Bestuurskundige Berichten*, 3(2), 22-23. Retrieved from <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3233131>

Version: Publisher's Version

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](#)

Downloaded from: <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3233131>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

HET ROER MAG OM

Henk Roosink

"Is dit universitair nivo?" riepen enkele eerstejaars op de LBD me toe: "Boekjes bestuderen, dat wil zeggen de daarin voorkomende rijtjes en definities er in stampen, de keurig netjes gedicteerde collegeaantekeningen van buiten leren, het zo opgebouwde bestand afdraaien tijdens de tentamens en vervolgens, hup, naar het tweede jaar? Het lijkt hier wel middelbare school!" Ook onder oudere jaars vallen kreten als "Wat leer ik hier nu eigenlijk?" en "Wat heeft het allemaal voor zin?" te beluisteren. Ook daar vragen sommigen zich af of dit nu universiteit, of dit nu wetenschap is. Door van tijd tot tijd braaf op de (vaak massale) tentamens het gevraagde neer te pennen ben je na vier jaar doctorandus in de bestuurskunde terwijl je het gevoel hebt dat je daar toch maar heel weinig zinnigs over weet te vertellen. Veel studenten voelen zich daar niet helemaal gelukkig bij, zij willen meer!

Ik wil in het navolgende een poging doen dat 'meer' een beetje inhoud te geven.

papers

Ik geloof niet dat het zinvol is om derde- en vierdejaars studenten nog boeken te laten bestuderen en daarover massaal schriftelijke tentamens af te nemen: De stof wordt slechts voor één moment, het tentamen, opgenomen, daar wordt het er in enkele uren uitgebraakt om vervolgens vergeten te worden. Het is zo passief. Ik stel voor om de stof te laten bestuderen middels het laten schrijven van papers daarover. Ouderejaars zouden per jaar in plaats van tentamens zo'n 15 à 20 papers dienen te schrijven. Daar is veel voor te zeggen:

- Het betekent een actief met de stof bezig zijn, er dient mee gewerkt te worden, waardoor het bestudeerde beter bij blijft.
 - Het dwingt om over het bestudeerde na te denken en gedachten daarover te vormen.
 - Studenten leren een stuk met een kop en een staart te schrijven, daarin te redeneren en te argumenteren.
 - Studenten die hun creativiteit op de tentamens niet kwijt kunnen, krijgen middels papers wel de kans te laten zien wat ze in huis hebben.
 - Docenten krijgen de mogelijkheid de studenten beter te leren kennen en te beoordelen welke studenten nu werkelijk goed zijn.
 - Het betekent een stuk persoonlijk contact tussen student en docent c.q. professor. Vereiste is uiteraard een goede begeleiding en werkelijke interesse van de laatste in datgene waar de student mee bezig is. Alleen dan krijgen docenten de kans om de studenten die er lol aan hebben met wetenschap bezig te zijn te stimuleren en een stukje van hun wetenschappelijke bevlogenheid -indien aanwezig- over te brengen.
 - Misschien dat er zo meer studenten van overtuigd worden dat wetenschap best heel leuk en interessant kan zijn en dat ze gaan voelen voor een eigen tweede fase onderzoek.
- Hier staat tegenover dat zowel studenten als docenten harder zullen moeten werken. Overigens wel op een andere manier. Misschien ook zullen meer studenten afhaken. Naar mijn mening wordt hier echter de kwaliteit en status van de universiteit echt niet mee geschaad.

literatuur

Op de universiteit gaat het -in de woorden van prof. ir. Vugter, oud rector magnificus van de Universiteit

Twente²-ook om persoonlijke groei, om zelfvorming naar wetenschappelijke en maatschappelijke volwassenheid.

Een academicus dient naast een vakmatige ook een reflexief-kritische competentie te ontwikkelen, aldus Herman Koningsveld, docent filosofie aan de Landbouwwuniversiteit Wageningen.³ Ik geloof niet dat het passief laten bestuderen van allerlei bestuurskundige hand- en leerboeken daar veel aan bijdraagt. Dergelijke boeken zijn nuttig in de eerste leerjaren, maar bij wetenschappelijk bezig zijn denk ik aan diepgang, aan een intensieve en uitgebreide kennismaking met de nieuwste ideeën en trends binnen de maatschappij en het managementdenken daarover, aan het lezen van de grote schrijvers en aan het bestuderen van actuele problemen. Als JBW-er moet ik in mijn derde en vierde jaar nog de boeken van Robbins, Hogwood & Gunn, Hopgerwerf en Van Braam bestuderen; en dat bevredigt niet.

Ik zie boeken verschijnen die heel interessant voor bestuurskundigen zouden kunnen zijn, maar waar ik tijdens de studie niets over hoor. Zou het niet mogelijk zijn verslagen van recente management-congressen of de rapporten van vooraanstaande adviesburo's met betrekking tot een bestuurlijk probleem aan de stof toe te voegen, zodat we wetenschap ook in haar praktische toepassing kunnen zien. Ook docenten die zelf in de praktijk van het management bezig zijn geweest, zouden de stof meer beeldend kunnen overbrengen dan nu het geval is. Grote delen van de stof zijn nu saai omdat de student zich nauwelijks iets voor kan stellen bij allerlei termen en uitspraken.

Waarom zou prof. Dekker zo'n succes hebben met zijn college? Ik denk omdat hij niet alleen de grote ideeën noemt, maar ze tegen een brede -uiterst actuele- achtergrond heel aansprekend weet te brengen. Hij redeneert vaak vanuit een razendsnel veranderende wereld en maakt van daaruit de noodzaak tot bestuurlijke veranderingen heel aannemelijk. En dat doen ook -absoluut niet saaie- auteurs als Toffler en Drucker die voor zijn college gelezen moeten worden.

organisatie

Prof. Rosenthal stelde onlangs dat er ook rivaliteit onder ambtenaren is, maar dat het alleen de kunst is die productief te maken. Waarom wordt de onderlinge concurrentie, zowel tussen docenten als tussen studenten niet een beetje gestimuleerd? Wat de docenten betreft: geef hun de kans zich te profileren. Eventueel samen met grotere keuzemogelijkheden voor studenten inzake het onderwijsprogramma, zou een soort 'slag om de studenten' kunnen worden gestimuleerd. Studenten zouden voor de meest dure (meest arbeidsintensieve en begeleidingstijd vragende) colleges geselecteerd kunnen worden op basis van studieresultaten. Ook daar zou rivaliteit productief kunnen worden gemaakt.

Bij bestuurskundigen gaat het om toekomstige vormgevers van het openbaar bestuur. Het management daarvan vraagt in deze 'turbulente tijden' om kwaliteit, om visie, om mensen die zich niet binnen de kortste keren door de gevestigde (ambtelijke) orde omver laten praten en zich daaraan gaan conformeren. De universiteit dient die te leveren, maar een universitaire opleiding die verwordt tot een soort HBO of veredelde middelbare school, over het nivo waarvan meewarrig wordt gefluisterd, is daartoe niet in staat. Dat geldgebrek vanwege bezuinigingen alleen de oorzaak van het verval is, wil er bij mij niet in. Wat mij betreft mag het roer om.

Noten.

1. Het voorgaande heb ik grotendeels van prof. C. Schuyt tijdens een van zijn colleges.
2. In Elseviers Magazine van 29 november 1986.
3. In de Volkskrant van 15 oktober 1986.